

Bruselj, 27. maj 2021
(OR. en)

8881/21

COMPET 369
TOUR 36

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Datum:	27. maj 2021
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	8475/21
Zadeva:	Turizem v Evropi za naslednje desetletje: trajnosten, odporen, digitalen, globalen in socialen – sklepi Sveta (sprejeti 27. maja 2021)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta „Turizem v Evropi za naslednje desetletje: trajnosten, odporen, digitalen, globalen in socialen“, ki jih je Svet sprejel na 3797. seji 27. maja 2021.

**SKLEPI SVETA „TURIZEM V EVROPI ZA NASLEDNJE DESETLETJE:
TRAJNOSTEN, ODPOREN, DIGITALEN, GLOBALEN IN SOCIALEN“**

SVET EVROPSKE UNIJE –

- ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) in zlasti člena 195 Pogodbe,
- ob ustreznem upoštevanju zadevnih področij pristojnosti držav članic in Unije ter načel subsidiarnosti in sorazmernosti,
- ob sklicevanju na pomen načela prostega pretoka oseb in storitev, kot je določeno v Pogodbah,

OB UPOŠTEVANJU:

- sporočila Komisije z naslovom „Evropa, prva svetovna turistična destinacija – nov okvir evropske turistične politike“ iz junija 2010¹ in sklepov Sveta iz oktobra 2010 o tem sporočilu²;
- sklepov Sveta z naslovom „Konkurenčnost turističnega sektorja kot gonilo trajnostne rasti, ustvarjanja delovnih mest in socialne kohezije v EU v prihodnjem desetletju“ z dne 27. maja 2019³;
- sporočil Komisije z naslovom „Evropski zeleni dogovor“ z dne 11. decembra 2019⁴ in „Naložbeni načrt za trajnostno Evropo – Naložbeni načrt za evropski zeleni dogovor“ z dne 14. januarja 2020⁵;

¹ Dok. 11883/10.

² Dok. 14944/10.

³ Dok. 9707/19.

⁴ Dokumenta 15051/19 in 15051/19 ADD1.

⁵ Dok. 5269/20.

- sporočila Komisije z naslovom „Nova industrijska strategija za Evropo“ z dne 10. marca 2020, s katerim je bil uveden pristop industrijskih ekosistemov, med katerimi je tudi turistični ekosistem, in njegove posodobitve z dne 5. maja 2021⁶, pa tudi sporočil „Čas za Evropo: obnova in priprava za naslednjo generacijo“ z dne 27. maja 2020 in „Evropska strategija za podatke“ z dne 19. februarja 2020 ter novega programa znanj in spretnosti za Evropo za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost z dne 1. julija 2020;
- sporočila Komisije z naslovom „Turizem in promet v letu 2020 in pozneje“⁷ ter z njim povezanega svežnja o turizmu in prometu z dne 13. maja 2020, „Resolucije Evropskega parlamenta o prometu in turizmu v letu 2020 in pozneje“ z dne 19. junija 2020⁸, „Resolucije Evropskega parlamenta o oblikovanju strategije EU za trajnostni turizem“ z dne 25. marca 2021⁹ kot tudi mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o turizmu in prometu v letu 2020 in pozneje;
- sklepov Sveta z naslovom „Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope“ z dne 9. junija 2020¹⁰;
- sporočila Komisije z naslovom „Digitalni kompas do leta 2030: evropska pot v digitalno desetletje“ z dne 9. marca 2021¹¹;
- sklepov Sveta o poglobljenem enotnem trgu za trdno okrevanje in konkurenčno, trajnostno Evropo z dne 21. septembra 2020¹²;
- sklepov Sveta z naslovom „Okrevanje, ki pospešuje prehod k bolj dinamični, odpornejši in bolj konkurenčni industriji“ z dne 16. novembra 2020¹³;

⁶ Dok. COM(2021) 350 final.

⁷ Dok. 8674/20.

⁸ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0169_SL.html

⁹ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0109_SL.pdf

¹⁰ Dok. 8711/20.

Dok. 6974/1/21.

¹² Dok. 10698/20.

¹³ Dok. 13004/20.

- ciljev iz agende za trajnostni razvoj do leta 2030, ki jih je sprejela Generalna skupščina Združenih narodov, in Pariškega sporazuma, ratificiranega v okviru Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja;

OB UPOŠTEVANJU NASLEDNJEGA:

- Turizem je medsektorska gospodarska in socialna dejavnost z obsežnim vplivom na gospodarsko rast, zaposlovanje ter socialni in okoljski trajnostni razvoj regij, kar prispeva k ohranjanju in spodbujanju evropskih vrednot in kulturne dediščine.
- V turističnem ekosistemu je zaposlenih približno 20,3 milijona ljudi v EU, v letu 2019, ki je bilo zadnje leto, preden je pandemija covida-19 močno prizadela gospodarstvo, pa je bilo s turizmom ustvarjenih 9,5 % BDP EU in 7-odstotna vrednost celotnega izvoza EU. Prihodki nekaterih podsektorjev so se zaradi pandemije zmanjšali do 80 % neto vrednosti, leta 2020 pa je bilo v turističnem ekosistemu prizadetih že približno 11 milijonov delovnih mest v EU¹⁴.
- Zaradi krize, ki jo je povzročil covid-19, ima turistični ekosistem med 14 industrijskimi ekosistemi, ki jih je opredelila Evropska komisija, največje potrebe po naložbah in najnižji kazalnik zaupanja.
- Vrednostne verige v turističnem ekosistemu so zapletene. Turizem je v bistvu horizontalna dejavnost, ki je odvisna od več sektorjev in nanje tudi vpliva, uspeh turistične industrije pa je odvisen od sinergij in dobre interakcije med njimi. Motnje vzdolž vrednostnih verig lahko povzročijo znatne izgube za vse deležnike.

¹⁴ Delovni dokument služb Komisije z naslovom *Oprelitev potreb po okrevanju v Evropi (Identifying Europe's Recovery needs)* (dok. SWD(2020) 98): https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/assessment_of_economic_and_investment_needs.pdf.

- e) Po pandemiji covida-19 ima EU priložnost za izmenjavo dobrih praks ter okrepitev sodelovanja in usklajevanja v okviru evropske agende za turizem.
- f) Turizem in potovanja potrebujejo pregledne informacije in jasna merila za pogoje in čezmejno mobilnost ter ustrezna digitalna in interoperabilna orodja za lažjo mobilnost, da bi lahko potniki sprejemali ozaveščene odločitve, kar bi industriji omogočilo, da prilagodi in izvaja skladne ukrepe, zlasti v zdravstvenih krizah.
- g) Deležniki in vsi ustrezni akterji turističnega ekosistema na vseh ravneh bi morali biti zavezani pospeševanju in izvajanju ukrepov, s katerimi bi ekosistem postal bolj trajnosten in bi se zmanjšal njegov vpliv na okolje.
- h) Po pandemiji covida-19 imajo lahko potrošniki, pa tudi prihodnje generacije drugačen pristop k potovalnim in turističnim izkušnjam, ponudbena stran pa bi lahko delovala kot gonilna sila pričakovanih sprememb v potrošnji in dejavno spodbujala bolj trajnostno vedenje na strani povpraševanja.

SVET EVROPSKE UNIJE

1. POTRJUJE pomen rednega sodelovanja in izmenjave najboljših praks med državami članicami na področju trajnostnih in odgovornih turističnih politik, kar je pomembno zlasti za krepitev odpornosti in zagotavljanje prožnosti v povezavi z obvladovanjem kriz v prihodnje;
2. POUDARJA pozitiven prispevek trajnostnega in odgovornega turizma, ki spoštuje naravne, socialne in kulturne vire in vrednote ter dobrobit lokalnih skupnosti, zlasti tistih na manj razvitih območjih, tistih, ki se soočajo s strukturnimi spremembami, in tistih na oddaljenih območjih, kot so najbolj oddaljene regije EU;

3. POZIVA EU in njene države članice, naj si odločno prizadevajo za skupen in dobro usklajen odziv na sedanjo pandemijo in morebitne prihodnje krize (pandemične ali drugačne) s skupnim povezovalnim pristopom, poglobljenim sodelovanjem in usklajevanjem, vključno s podpiranjem razvoja prostovoljnih standardov za zdravstvene in varnostne protokole za turistične službe in ustanove;
4. IZPOSTAVLJA, da je za razvoj in spodbujanje turizma potreben dobro delujoč, močan in odporen enotni trg EU;
5. POUDARJA, kako pomembno je obravnavati potrebe in potencial turističnih MSP in mikropodjetij kot gonil socialne in ekonomske konvergence, ki prispevajo k uravnoteženemu regionalnemu razvoju in ustvarjanju delovnih mest;
6. IZPOSTAVLJA pomen kakovostnega izobraževanja ter razvoja znanj in spretnosti s poudarkom na mladih in enakosti spolov, ne da bi pri tem zanemarili procese in vire vseživljenjskega učenja, hkrati pa spodbuja študentske in poklicne izmenjave kot tudi usposabljanje, pridobivanje kompetenc ter digitalnih znanj in spretnosti s strani turističnih strokovnjakov na vseh ravneh, kjer bi si bilo treba z javno-zasebnimi partnerstvi še naprej prizadevati za oblikovanje pakta za znanja in spretnosti v turizmu;
7. PREPOZNAVA turizem kot enega od industrijskih ekosistemov, v katerem so potrebni dodatni ukrepi, s katerimi bi pripomogli h kakovosti življenja ter razvoju, izboljšanju in promociji turističnih proizvodov in storitev, ob ustreznem upoštevanju vseh treh razsežnosti trajnostnosti: ekonomske, socialne in okoljske. Mednje sodijo ukrepi, ki spodbujajo podnebno nevtralnost z izboljšanjem učinkovite rabe virov, ravnanje z odpadki in gospodarjenje z vodo, da se karseda zmanjša vpliv na okolje, spoštovanje kulturne dediščine, nove zaposlitvene priložnosti, trajnostno gradnjo, pa tudi posodobitev turistične in javne infrastrukture, prometa, digitalne preobrazbe, telekomunikacij ter inovativnih finančnih produktov in storitev;

8. PRIZNAVA, da mestni turizem, poslovna potovanja, sektor za prireditve ter sektor organiziranja sestankov, spodbud, kongresov in razstav (MICE) predstavljajo vse pomembnejši del turističnega ekosistema, prihodnost teh in vseh drugih sektorjev pa bo morala biti del srednje- in dolgoročne agende EU za turizem;
9. SPODBUJA države članice, naj oblikujejo trajnostne, odgovorne in odporne turistične politike in strategije, ki bodo temeljile na trdnih dokazih ter na spremljanju učinka na globalni, nacionalni in regionalni ravni, ko gre denimo za:
- a) prehod na trajnostna in odgovorna turizem in vodenje poslov;
 - b) izboljšanje povezljivosti in večmodalnih trajnostnih potovanj ob upoštevanju čezmejnih, podeželskih, otoških, obrobni in redko poseljenih območij ter najbolj oddaljenih regij;
 - c) promoviranje trajnostnega obalnega in pomorskega turizma kot dela turističnega ekosistema in modrega gospodarstva, katerih uspešno delovanje je odvisno od zdravega pomorskega okolja ter tesnega sodelovanja med organi in deležniki v pomorskem sektorju;
 - d) pospeševanje novih tehnologij, digitalizacije, IKT in izmenjave podatkov, da bi povečali uspešnost turističnih podjetij in vrednost turističnih destinacij, razumeli in zadovoljili vse večje in novo nastajajoče potrebe potrošnikov v turizmu ter se prilagodili njihovim uporabam in praksam, obogatili turistične izkušnje od začetka do konca, izboljšali načrtovanje razvoja turizma in pametno upravljanje turističnih tokov, pa tudi zagotovili nemotena potovanja, lažjo komunikacijo in celosten razvoj turizma;
 - e) spodbujanje vseevropskega dialoga in izmenjave najboljših praks med državami članicami, da bi razvili inovativne pristope, tudi v pametnem turizmu, za uravnoteženo upravljanje vse večjih turističnih tokov v evropske destinacije;

10. **PRIPOROČA**, da države članice delijo svojo vizijo, zamisli in potencialne projekte v zvezi s tem, kako lahko turistični ekosistem prispeva k doseganju ciljev evropskega zelenega dogovora – v skladu s Pariškim sporazumom in cilji trajnostnega razvoja iz agende 2030 ter načeli pravičnega prehoda – z izvajanjem inovativnih instrumentov za posodobitev poslovnih modelov v turizmu in upravljanja destinacij ter za sprejetje nadaljnjih ukrepov na poti k razogljičenju, učinkovitejši rabi virov in promoviranju krožnega gospodarstva v turizmu;
11. **POUDARJA** pomen digitalne preobrazbe turizma in tega, da ima lahko turizem pomembno vlogo v okviru digitalnega enotnega trga EU in pobud za skupne evropske podatkovne prostore, kot so vprašanja umetne inteligence in velepodatkov, v skladu s strategijo EU za podatke, pa tudi pomen zagotavljanja, da mreža evropskih vozlišč za digitalne inovacije prispeva k potrebam MSP, povezanih s turizmom, po digitalizaciji;
12. **POSKRBI**, da EU opredeli in pametno izkoristi obstoječe možnosti financiranja v okviru večletnega finančnega okvira in instrumenta NextGenerationEU, da bi tako podprla kratko-, srednje- in dolgoročno okrevanje turističnega ekosistema ter povečala njegovo odpornost, hkrati pa podprla njegov zeleni in digitalni prehod;
13. **POZIVA** Komisijo in države članice, naj v sodelovanju z ustreznimi deležniki zasnujejo evropsko agendo za turizem 2030–2050, ki bo podprta s skupnimi prednostnimi nalogami in akcijskimi načrti, hkrati pa bodo v njej priznane razlike med državami članicami na podlagi predvidevanja, ki obravnava ključne strateške izzive za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda turističnega ekosistema ter krepitev njegove konkurenčnosti, odpornosti in trajnostnosti, tako da bi prvi osnutek agende predstavile do konca leta 2021;

14. POZIVA Komisijo, naj:

- (i) turizem vključi v ustrezne politike EU in zagotovi, da te dosledno spodbujajo trajnosten in odgovoren turizem ob upoštevanju ciljev trajnostnega razvoja, naravnih in kulturnih virov in vrednot ter lokalnih skupnosti, s tem pa prispevajo h kakovosti življenja in regionalni dodani vrednosti;
- (ii) čim prej, najpozneje pa do septembra 2021, naredi celovit pregled obstoječih virov financiranja turizma v večletnem finančnem okviru 2021–2027 in instrumentu NextGenerationEU ter tako javnim organom in deležnikom olajša dostop do informacij;
- (iii) uporabi pristop industrijskega ekosistema za turizem ter skupaj z državami članicami čim prej razvije poseben pristop v obstoječem okviru, ki podpira turistični ekosistem, zlasti MSP, ter destinacije pri njihovem zelenem in digitalnem prehodu;
- (iv) si – da bi Evropa ostala vodilna svetovna turistična destinacija z vidika vrednosti, kakovosti, trajnostnosti in inovacij – skupaj z državami članicami, destinacijami, industrijo in deležniki prizadeva za uvedbo novih orodij, s katerimi bi evropske destinacije spodbudili k bolj inteligentnemu, premišljenemu in trajnostnemu pristopu k načrtovanju in upravljanju turizma, temelječem na potrošniških trendih, dinamičnem spremljanju in kazalnikih;
- (v) skupaj z državami članicami in ustreznimi mednarodnimi organizacijami zasnuje turistično preglednico EU kot vodilno orodje EU za turistični ekosistem. V ta namen Komisijo še POZIVA, naj sodeluje s strokovnjaki držav članic in njen prvi osnutek predstavi do konca leta 2021.
